

การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการเรียนร่วม
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น

บาทหลวงจรัส ทองปิยะภูมิ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-123-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014033

117428166

A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN ADMINISTRATION
OF MAINSTREAMING SCHOOLS FOR VISUALLY IMPAIRED STUDENTS

Rev. Fr. Charan Thongpiyaphoom

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration

Graduate School
Chulalongkorn University

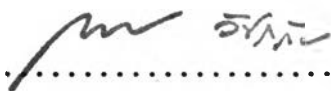
1988

ISBN 974-569-123-2

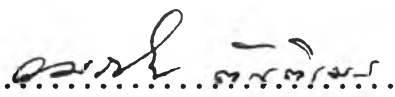
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการ
เรียนร่วม สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น
โดย บาทหลวงจรัล ทองปิยะภูมิ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์
ดร.เบญจา ชลธารันนท์

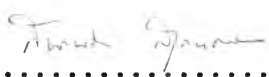

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

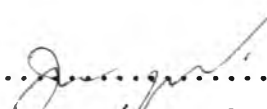

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรราษฎร์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

..... กรรมการ
(ดร.เบญจา ชลธารันนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คูปรัตน์)

จรัล ทองปิยะภูมิ, บาทหลวง : การศึกษาลำปางและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการ
เรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น (A STUDY OF STATE AND
PROBLEMS IN ADMINISTRATION OF MAINSTREAMING SCHOOLS FOR VISUALLY
IMPAIRED STUDENTS) อ. ศึกษาศาสตร์ : ผศ.ดร. สันานฉัตร สุกนธทรัพย์, ดร. เบญจ
ชลรัตนันท์, 222 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลำปางและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการเรียนร่วม
สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น ประเภทในการวิจัยที่ได้รับการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร
โรงเรียน 23 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร 24 คน ครูประจำชั้น 44 คน และครูการศึกษาพิเศษ 18 คน จาก
โรงเรียนในโครงการเรียนร่วม 25 โรงเรียนทั่วประเทศ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ใช้ แบ่งออกเป็น 5
ประเด็น ตามงานบริหารโรงเรียน ได้แก่ 1) งานวิชาการ 2) งานบุคลากร 3) งานกิจการนักเรียน
4) งานธุรการ และ 5) งานความสัมพันธ์กับชุมชน

ผลจากการวิจัยพบว่า สิ่งที่โรงเรียนในโครงการเรียนร่วมจัดได้เหมาะสมแล้ว ได้แก่ การจัดรูป
แบบการเรียนร่วม การเตรียมความพร้อมนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การปกครองนักเรียน และ
การให้บริการโดยตรงของครูการศึกษาพิเศษ ส่วนสิ่งที่โรงเรียนในโครงการเรียนร่วมควรจัดให้มีหรือปรับปรุง
แก้ไข ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น การเน้นความ
สำคัญของอาชีพศึกษาและการอาชีพ การจัดทำแผนการศึกษารายบุคคล การจัดตั้งคณะกรรมการเรียน
ร่วมภายในโรงเรียน การจัดสื่อวัสดุอุปกรณ์พิเศษ การนิเทศ การจัดอัตรากำลังครูการศึกษาพิเศษ การจัดทำ
พรรณมางานของบุคลากรในโรงเรียน การฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน การสำรวจเด็กที่มีความบกพร่องทาง
การเห็น การให้บริการช่วยเหลือ การจัดทำระบบข้อมูลที่เป็นต่อการประเมินนักเรียน การปรับสภาพอาคาร
สถานที่ การปรับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และการเตรียมผู้ปกครอง

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อผู้บันทึก .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

CHARAN THONGPIYAPHOOM, REV. FR. : A STUDY OF STATE AND PROBLEMS IN ADMINISTRATION OF MAINSTREAMING SCHOOLS FOR VISUALLY IMPAIRED STUDENTS. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D., BENJA CHONLATANON, Ed.D. 222 PP.

The purpose of this study was to explore the current situation and problems in administration of mainstreaming schools for visually impaired students. The study population consisted of 23 school principals, 24 assistant principals, 44 regular classroom teachers, and 18 special teachers who were interviewed from all the 25 mainstreaming schools in Thailand. The structured interview form used in this study was divided according to the 5 task areas of school administration, namely, 1) academic affairs, 2) personnel administration, 3) student activities, 4) business affairs, and 5) public relations.

The results of the study indicated that mainstreaming schools had properly organized the following : mainstreaming programs, preparation of visually impaired students, school discipline, and direct services of special teachers. While the areas that needed to be provided or improved included the following : stating educational goals for visually impaired students, emphasis on vocational education, individualized education program, mainstreaming team, special aids, educational supervision, ratio of special teachers to students, job descriptions, personnel training, survey of visually impaired students, ancillary services, information system, adaptation of school plant, co-ordination of classroom environment, and preparation of parents.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ ..... *Charan Thongpiyaphoom*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *Snanchit Sukontasap*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร์ สุกษณทรัพย์ และ ดร. เบญจา ชลธารินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย และตรวจสอบแก้ไขอย่างละเอียด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้งในและต่างประเทศ ที่ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง แก่ งานวิจัยครั้งนี้ องค์การที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีแก่ผู้วิจัย ได้แก่ องค์การ Christoffel Blindenmission (CBM) ที่ได้ติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิและหาเอกสารจากต่างประเทศ ด้วยบริการที่ดีเยี่ยม มูลนิธิช่วยคนตาบอดแห่งประเทศไทย ฯ และมูลนิธิธรรมิกชนเพื่อคนตาบอดในประเทศไทย ฯ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูล และจัดเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานให้ มูลนิธิซาเลเซียนแห่งประเทศไทย ที่ได้ให้การสนับสนุนในหลาย ๆ ด้าน ขอขอบคุณ บาทหลวงชาร์ลส์ เวลาร์โด ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสมรรถภาพคนตาบอด ที่ให้ความช่วยเหลือตลอดมา และโรงเรียนในโครงการเรียนร่วมทุกโรงเรียน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบสัมภาษณ์

ขอขอบคุณเป็นพิเศษสำหรับบุคคลที่ได้เสียสละเวลาเป็นอย่างมาก เพื่อการวิจัยครั้งนี้ คุณพวงเพ็ญ พงศ์ธนสาร คุณกาญจนา ปรีชาชีวะวัฒน์ และคุณสมฤทัย อภิชนวิวงศ์ พร้อมทั้งผู้ช่วยวิจัยทุกท่าน

ความดีทั้งปวงอันเกิดจากงานวิจัยนี้ ขอมอบแก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นทุกคน

บาทหลวงจรัล ทองปิยะภูมิ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	7
ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
การบริหารการศึกษา	13
งานบริหารการศึกษาในโรงเรียน	14
งานบริหารวิชาการ	16
งานบริหารบุคลากร	18
งานบริหารกิจการนักเรียน	20
งานบริหารธุรการ	21
งานบริหารด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	23
ความหมายและปรัชญาของการศึกษานิเทศ	24
การบริหารงานการศึกษานิเทศ	26
หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนการศึกษานิเทศ	27
รูปแบบการจัดการศึกษานิเทศ	28
ความหมายของการเรียนร่วม	33
ประโยชน์ของการเรียนร่วม	34
แนวทางในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม	36

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2.	องค์ประกอบที่ส่งเสริมการเรียนรู้	39
	บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	40
	บริการสนับสนุนในโรงเรียนในโครงการเรียนรู้ร่วม	53
	งานวิจัยที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ร่วม	58
3.	วิธีดำเนินการวิจัย	61
	ประชากรในการวิจัย	61
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	64
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	64
	การวิเคราะห์ข้อมูล	67
4.	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	68
	สถานภาพของผู้รับการสัมภาษณ์	68
	สถานภาพของผู้บริหาร	68
	สถานภาพของผู้ช่วยผู้บริหาร	70
	สถานภาพของครูประจำชั้น	72
	สถานภาพของครูการศึกษาพิเศษ	74
	สภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนในโครงการเรียนรู้ร่วม	76
	การบริหารงานวิชาการ	76
	การบริหารงานบุคลากร	94
	การบริหารงานกิจการนักเรียน	110
	การบริหารงานธุรการ	125
	การบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	135
5.	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	141
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	141
	วิธีดำเนินการวิจัย	141
	สรุปผลการวิจัย	142
	อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	150
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	176
	บรรณานุกรม	177

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	186
ก. ราชนามผู้ทรงคุณวุฒิ	187
ข. พรรณนางาน	188
ค. แผนการศึกษารายบุคคล	189
ง. แบบสำรวจเด็กตามยอด	191
จ. แบบสัมภาษณ์	198
ประวัติผู้เขียน	222

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนประชากรจำแนกตามประเภทและโรงเรียน	62
2. จำนวนผู้รับการสัมภาษณ์จำแนกตามประเภท	66
3. จำนวนและร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามสถานภาพ	69
4. จำนวนและร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารจำแนกตามสถานภาพ	71
5. จำนวนและร้อยละของครูประจำชั้น จำแนกตามสถานภาพ	72
6. จำนวนและร้อยละของครูการศึกษาพิเศษ	74
7. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรูปแบบที่ควรจัดเพิ่มเติม	78
8. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการประเมินความต้องการ จำเป็นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	80
9. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความจำเป็นในการใช้และความ เพียงพอของสื่อ จำแนกตามประเภท	84
10. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการติดตามประเมินนักเรียน เป็นรายบุคคล	87
11. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการให้ความสำคัญต่อการวิจัย เกี่ยวกับการเรียนร่วม	88
12. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับอัตราส่วนที่เหมาะสมที่สุดของ ครูการศึกษาพิเศษต่อนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	95
13. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถวิสัยที่ผู้บริหารควร คำนึงถึง ในการเลือกครูการศึกษาพิเศษ	98
14. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสมรรถวิสัยที่ผู้บริหารควร คำนึงถึง ในการเลือกครูปกติเพื่อสอนในชั้นเรียนร่วม	100
15. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาในการนำร่องวิจัยและ กำลังใจของครูการศึกษาพิเศษและครูปกติ	103
16. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาบุคลากรในด้าน การศึกษาพิเศษของโรงเรียน	104
17. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการเตรียมครูปกติ เพื่อการ เรียนร่วม	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการสำรวจเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ภายนอกโรงเรียน	111
19. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการสำรวจเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น ภายในโรงเรียน	112
20. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการเตรียมความพร้อมเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น	114
21. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการเตรียมนักเรียนปกติเพื่อการเรียนร่วม	115
22. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการให้บริการโดยตรงของครูการศึกษาพิเศษ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	118
23. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดบริการช่วยเหลือ สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	119
24. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวให้นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	120
25. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการจัดระบบข้อมูลที่จำเป็นต่อการประเมินการเรียนร่วมของโรงเรียน	125
26. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแหล่งที่มาของงบประมาณที่ใช้สำหรับการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	126
27. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแหล่งที่มาของงบประมาณที่โรงเรียนควรจะได้รับเพิ่มเติม เพื่อใช้สำหรับการศึกษาของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	127
28. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพอาคารสถานที่เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์กำหนดขั้นต่ำเสนอ	129
29. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการปรับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน	131
30. จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับลักษณะการจัดห้องสอนเสริมของโรงเรียน	132

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
31.	จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างชุมชนกับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	135
32.	จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็นกับโรงเรียน.....	136
33.	จำนวนและร้อยละของผู้รับการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการเตรียมผู้ปกครองของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเห็น	137